

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 637/2552

นายเทือง โพธิ์นิล โดยนางจ่านงค์ โพธิ์นิล ผู้เข้าเป็นคู่ความแทนโจทก์ นางบุปผา กลุ่มใหม่ กับพวกจำเลย
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1599

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์เป็นบุตรของ ท. เมื่อ ท. ถึงแก่กรรม ทรัพย์มรดกของ ท. ย่อมตกทอดแก่ทายาทตาม ป.พ.พ. มาตรา 1599 ดังนั้น ที่ดินโฉนดเลขที่ 18488 ซึ่งมี ท. เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ย่อมตกทอดเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ แม้โฉนดที่ดินดังกล่าวยังไม่ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงชื่อในโฉนดที่ดินจาก ท. มาเป็นชื่อโจทก์ก็ตามโจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ และปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้มิได้ว่ากล่าวกันมาแล้วในศาลชั้นต้น ศาลฎีกาก็มีอำนาจหยิบยกขึ้นมาวินิจฉัยได้ ที่ดินของโจทก์และจำเลยทั้งสองเป็นที่ดินแปลงเดียวกันมาก่อน โดยมีชื่อ ท. บิดาโจทก์ และ ป. บิดาของจำเลยทั้งสองเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวม ตามโฉนดเลขที่ 18488 ต่อมาในปี 2529 ได้มีการแบ่งแยกที่ดินเป็นโฉนดเลขที่ 17055 มีชื่อ ป. เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน ส่วน ท. เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่ 18488 ในส่วนที่เหลือเมื่อแบ่งแยกที่ดินกันแล้วทำให้ที่ดินแปลงของ ท. ไม่มีทางออกสู่สาธารณะ ป. ยินยอมให้ ท. ใช้ทางพิพาทเป็นทางออกสู่ทางสาธารณะ ท. จึงใช้ทางพิพาทออกสู่ทางสาธารณะตั้งแต่ปี 2529 และ ท. ถึงแก่กรรม ดังนั้น ท. จึงใช้ทางพิพาทมานานเกินกว่า 10 ปีแล้ว โดยไม่ปรากฏว่าจำเลยทั้งสองได้ห้ามปรามหรือขัดขวางทางพิพาทจึงตกเป็นภาระจำยอมแก่ที่ดินโฉนดเลขที่ 18488 และเมื่อ ท. ตายที่ดินโฉนดเลขที่ 18488 จึงตกเป็นกรรมสิทธิ์โจทก์ โจทก์จึงรับโอนมาทั้งสิทธิและหน้าที่และโจทก์ก็ได้ใช้ทางพิพาทตลอดมา ดังนั้น ทางพิพาทจึงตกเป็นภาระจำยอมแก่ที่ดินโฉนดเลขที่ 18488

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันรื้อถอนรั้วและสิ่งกีดกั้นทางบนที่ดินพิพาทและยอมให้โจทก์ใช้ทางพิพาทดังกล่าวตามปกติต่อไปให้จำเลยทั้งสองร่วมกันจดทะเบียนทางพิพาทบนโฉนดเลขที่ 17055 ตำบลท่าช้าง อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ตามแนวเขตทางด้านทิศตะวันออกมีความกว้าง 4 เมตร ตลอดแนวตั้งแต่เขตทิศเหนือจดที่ดินโฉนดเลขที่ 18488 ของโจทก์ถึงทิศใต้จดถนนสาธารณะให้ตกเป็นทางภาระจำยอมและทางจำเป็นแก่ที่ดินโฉนดเลขที่ 18488 ตำบลท่าช้าง อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง จำเลยทั้งสองให้การและแก้ไขคำให้การว่า ที่ดินของโจทก์มีทางออกทางอื่นออกสู่ถนนสาธารณะไม่ใช่ทางพิพาททางเดียวทางพิพาทมีความกว้างประมาณ 2 เมตร เท่านั้น การที่นายแป้นบิดาของจำเลยทั้งสองยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ทางถือว่าเป็นเรื่องเฉพาะตัวไม่มีผลผูกพันจำเลยทั้งสอง ทางพิพาทดังกล่าวที่จำเลยทั้งสองยินยอมให้โจทก์ใช้นั้นก็ด้วยความเอื้ออารีฉันมิตรอันเป็นการถือวิสาสะคุ้นเคยกันเท่านั้นหาใช่เป็นทางภาระจำยอมไม่ ทางพิพาทจึงไม่ตกเป็นทางภาระจำยอม ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสองรื้อถอนสิ่งกีดกั้นใด ๆ ออกจากทางพิพาทให้จำเลยทั้งสองไปจดทะเบียนทางภาระจำยอมลงในโฉนดเลขที่ 17055 ตำบลท่าช้าง อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง กว้าง 2 เมตร ยาวตลอดแนวเขตด้านทิศตะวันออกเป็นทางภาระจำยอม หากไม่ดำเนินการให้ถือเอา

คำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยทั้งสอง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ จำเลยทั้งสอง อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยทั้งสอง ฎีกา ระหว่างพิจารณา โจทก์ถึงแก่กรรม นางจำนงค์ทายาทของโจทก์ยื่นคำร้องขอเข้าเป็นคู่ความ แทน ศาลฎีกาอนุญาต ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "...พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติตามที่ไม่มีความฝ่ายใดโต้แย้งว่า โจทก์เป็นบุตรของนายเที่ยงและจำเลยทั้งสองเป็นบุตรของนายแป้นนายเที่ยงและนายแป้นเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมในที่ดินโฉนดเลขที่ 18488 ตำบลท่าช้าง อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ต่อมาได้มีการแบ่งแยกที่ดินดังกล่าวโดยแบ่งแยกเป็นที่ดินโฉนดเลขที่ 17055 มีชื่อนายแป้นเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ส่วนนายเที่ยงเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเดิมในส่วนที่เหลือต่อมานายแป้นได้โอนที่ดินโฉนดเลขที่ 17055 ให้จำเลยทั้งสองซึ่งเป็นบุตร ส่วนที่ดินโฉนดเลขที่ 18488 นั้น เมื่อนายเที่ยงถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2543 ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นมรดกตกทอดแก่โจทก์ และโจทก์ได้ปลูกบ้านอยู่ในที่ดินดังกล่าวแต่โจทก์ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงชื่อผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวจากนายเที่ยงเป็นชื่อโจทก์ และได้นำหลักฐานที่แก้ไขมาฟ้องจำเลยทั้งสองในคดีนี้ ต่อมาโจทก์ถูกพนักงานอัยการจังหวัดอ่างทองฟ้องเป็นจำเลยต่อศาลชั้นต้นในข้อหาปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอม และศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษาลงโทษจำคุกโจทก์ตามคดีหมายเลขแดงที่ 812/2546 ของศาลชั้นต้น คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งสองในประการแรกว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องคดีนี้หรือไม่ เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า โจทก์เป็นบุตรของนายเที่ยงเมื่อนายเที่ยงถึงแก่กรรม ทรัพย์มรดกของนายเที่ยงย่อมตกทอดแก่ทายาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1599 ดังนั้น ที่ดินโฉนดเลขที่ 18488 ตำบลท่าช้าง อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ซึ่งมีนายเที่ยงเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ย่อมตกทอดเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์แม้โฉนดที่ดินดังกล่าวยังไม่ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงชื่อในโฉนดที่ดินจากนายเที่ยงมาเป็นชื่อโจทก์ก็ตาม โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ และปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้มีได้วากกล่าวกันมาแล้วในศาลชั้นต้น ศาลฎีกาก็มีอำนาจหยิบยกขึ้นมาวินิจฉัยได้ ฎีกาของจำเลยทั้งสองข้อนี้ฟังไม่ขึ้น มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งสองในประการต่อไปว่าทางพิพาทตกเป็นภาระจำยอมแก่ที่ดินของโจทก์หรือไม่ และทางพิพาทมีความกว้างเท่าใดในปัญหาดังกล่าวปรากฏตามคำให้การของจำเลยทั้งสองว่า ทางพิพาทมีความกว้างประมาณ 2 เมตร การที่นายแป้นบิดาของจำเลยทั้งสองให้ความยินยอมแก่บุคคลอื่นใช้ทาง ถือได้ว่าเป็นเรื่องเฉพาะตัวไม่มีผลผูกพันจำเลยทั้งสองจำเลยทั้งสองยินยอมให้โจทก์ใช้ทางพิพาทด้วยความเอื้ออารีฉันมิตรอันเป็นการถือวิสาสะ ทางพิพาทจึงไม่ตกเป็นทางภาระจำยอม จากคำให้การของจำเลยทั้งสองดังกล่าวเป็นการที่จำเลยทั้งสองยอมรับแล้วว่าทางพิพาทกว้างประมาณ 2 เมตร นายแป้นบิดาจำเลยทั้งสองยินยอมให้นายเที่ยงบิดาโจทก์ใช้ทางพิพาท เมื่อจำเลยทั้งสองรับโอนที่ดินดังกล่าวมาจากนายแป้น โจทก์ก็ยังใช้ทางพิพาทออกสู่ทางสาธารณะ โดยจำเลยทั้งสองอ้างว่ายินยอมให้โจทก์ใช้ทางพิพาทด้วยความเอื้ออารีฉันมิตรอันเป็นการถือวิสาสะ เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติแล้วว่า ที่ดินของโจทก์และจำเลยทั้งสองเป็นที่ดินแปลงเดียวกันมาก่อนโดยมีชื่อนายเที่ยงบิดาโจทก์และนายแป้นบิดาของจำเลยทั้งสองเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวม ตามโฉนดเลขที่ 18488 ต่อมาในปี 2529 ได้มีการแบ่งแยกที่ดินเป็นโฉนดเลขที่ 17055 มีชื่อนายแป้นเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน ส่วนนายเที่ยงเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่ 18488 ในส่วนที่เหลือเมื่อแบ่งแยกที่ดินกันแล้วทำให้ที่ดินแปลงของนายเที่ยงไม่มีทางออกสู่ทางสาธารณะนายแป้นยินยอมให้นายเที่ยงใช้ทางพิพาทเป็นทางออกสู่

ทางสาธารณะ นายเที่ยงจึงใช้ทางพิพาทออกสู่ทางสาธารณะตั้งแต่ปี 2529 และนายเที่ยงถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2543 ดังนั้น นายเที่ยงจึงใช้ทางพิพาทมานานเกินกว่า 10 ปีแล้ว โดยไม่ปรากฏว่าจำเลยทั้งสองได้ห้ามปรามหรือขัดขวางทางพิพาทจึงตกเป็นภาระจำยอมแก่ที่ดินโฉนดเลขที่ 18488 และเมื่อนายเที่ยงตายที่ดินโฉนดเลขที่ 18488 จึงตกเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ โจทก์จึงรับโอนมาทั้งสิทธิและหน้าที่ และโจทก์ก็ได้ใช้ทางพิพาทตลอดมา ดังนั้น ทางพิพาทจึงตกเป็นภาระจำยอมแก่ที่ดินโฉนดเลขที่ 18488 ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยทั้งสองข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ส่วนที่จำเลยทั้งสองฎีกาว่า การที่โจทก์ยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมฉบับลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2545 ภายหลังจากการสืบพยานดำเนินไปแล้ว 1 ปี และศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์ยื่นบัญชีระบุพยานดังกล่าวเพิ่มเติมเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น เห็นว่า จำเลยทั้งสองไม่ได้โต้แย้งคำสั่งดังกล่าวของศาลชั้นต้น จึงเป็นข้อที่มีได้ว่ากล่าวกันมาแล้วในศาลชั้นต้น ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้ พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

คำนวน เทียมสอาด · สุทัศน์ ศิริมหาพฤกษ์ · ชาลี ทัพภวิมล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/637/2552>